

ВИБОРЧА ПРОГРАМА

члена-кореспондента НАМН України, доктора біологічних наук, професора Олени КОВЗУН — кандидата на посаду директора ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України»

Шановні співробітники інституту!

Вчена рада інституту на своєму засіданні 12 червня 2026 року (протокол № 4), відповідно до оголошеного конкурсу на заміщення посади директора, за результатами відкритого голосування одноголосно висунула мою кандидатуру на посаду директора інституту. Я щиро вдячна Вченій раді за довіру. Це рішення покладає на мене високу відповідальність за подальшу долю нашої установи, яка минулого року відзначила своє 60-річчя.

Представляючи свою виборчу програму, перш за все хочу подякувати директору нашого інституту, академіку НАМН України, професору Троньку Миколі Дмитровичу за його сумлінну багаторічну працю на цій посаді, видатні наукові здобутки, потужну міжнародну співпрацю. На посаді заступника директора з наукової роботи я співпрацюю з ним майже 20 років — з 2008 року, а загалом працювала у відділі під керівництвом академіка Тронька М.Д. з 1990 року. Для мене це був надзвичайно цінний час професійного та особистісного спілкування з такою талановитою людиною.

Моя позиція є чіткою та незмінною: головним багатством інституту є його наукові та медичні кадри, їхні знання, професіоналізм, досвід експериментальної роботи, висока наукова етика, наполегливість в отриманні нових знань та їх використанні на благо медичної науки.

Отже, своє головне завдання на найближчі 5 років я вбачаю у збереженні притаманної нашому інституту творчої та моральної атмосфери, а також у створенні максимально сприятливих умов для діяльності всіх співробітників, зокрема й молоді, у виконанні ними наукової та навчальної роботи, виходячи з реалій сучасного забезпечення інституту інтелектуальними та матеріальними ресурсами.

З цією метою дирекція продовжуватиме всебічну підтримку найбільш актуальних і важливих для нашої країни напрямів наукової діяльності у галузі ендокринології. Ми прагнутимемо залучати нові джерела фінансування наукових робіт за рахунок міжнародних та вітчизняних грантів, надходжень від винахідницької діяльності, а також благодійної допомоги спонсорів.

Зобов'язуюсь приділяти систематичну першорядну увагу розвитку фундаментальних та прикладних досліджень, які традиційно проводяться в нашому інституті як на сучасному етапі, так і на перспективу. Я чітко усвідомлюю, що з науковою діяльністю установи назавжди пов'язане ім'я видатного вченого — академіка Комісаренка В.П., і ми зобов'язані підтримувати високі наукові традиції, започатковані ним.

Саме фундаментальна наука відіграє ключову роль у формуванні теоретичних принципів, які стають основою для подальших прикладних досліджень та практичного втілення їхніх результатів. Дирекція буде націлена на подальше проведення актуальних у фундаментальному та практичному аспектах наукових досліджень у галузі медицини. Загалом мова йде про подальший розвиток традиційних наукових шкіл нашого інституту, підготовку висококваліфікованих кадрів молодих вчених та впровадження практичних розробок для потреб охорони здоров'я.

Фокус уваги наукового колективу нашого інституту буде зосереджений на:

- Вивченні механізмів дії гормонів;
- Вивченні етіології, патогенезу, клініки цукрового діабету, захворювань щитоподібної та надниркових залоз, а також на розробці нових напрямів лікування та профілактики цих патологій;
- Вивченні взаємодії імунної та ендокринної систем у регуляції імунологічного гомеостазу та визначенні його ролі в розвитку цукрового діабету і захворювань щитоподібної залози;
- Визначенні впливу радіоактивного випромінювання на залози внутрішньої секреції в клініці та експерименті;
- Вивченні етіології, патогенезу та особливостей клінічного перебігу орфанних захворювань ендокринної системи, розробці нових та удосконаленні існуючих методів їх діагностики й лікування;
- Пошуку нових лікарських засобів для лікування основних ендокринних захворювань;
- Здійсненні клініко-епідеміологічних досліджень поширеності та ступеня йодного дефіциту в різних регіонах України, а також оцінці ефективності засобів його профілактики.

Хочу підкреслити, що за багато років міжнародної співпраці в галузі ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, зокрема патології щитовидної залози, інститут став знаним у всьому світі. Надзвичайно важливим є продовження геномних досліджень спільно з колегами з Інституту раку США. У межах тиреоїдного проекту було розпочато комплексний повногеномний аналіз тиреоїдного радіоіндукованого папілярного раку. Такі дослідження дозволяють отримати унікальні знання щодо механізмів радіаційного канцерогенезу та чутливості геному до радіаційного впливу. Безперечно, геномні дослідження не лише значно підвищують рівень багатьох наукових робіт інституту й нададуть можливість готувати наукові кадри «нового» покоління, а й дозволять з часом отримувати додаткові кошти, необхідні для виконання статутних завдань інституту.

Наші переваги та потенціал, який ми маємо сьогодні:

- Наявність збережених традиційних наукових шкіл та висококваліфікованих фахівців, що забезпечують одержання наукових результатів світового рівня;
- Проведення глибоких фундаментальних і прикладних досліджень у галузі ендокринології;
- Плідні наукові зв'язки інституту з провідними установами НАН і НАМН України та закладами вищої освіти. Таку співпрацю наш інститут активно здійснює вже сьогодні — зокрема з Інститутом молекулярної біології і генетики НАН України, ДУ ННЦ «Інститут кардіології, клінічної та регенеративної медицини імені М.Д. Стражеска НАМН України», ДУ «Інститут медицини праці імені Ю.І. Кундієва НАМН України», ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А.П. Ромоданова НАМН України», НМУ імені О.О. Богомольця, НУОЗ імені П.Л. Шупика тощо;
- Активна міжнародна співпраця наших співробітників, зокрема молодих вчених, із колегами з країн ЄС, США, Японії та інших держав;
- Потужна науково-педагогічна база для підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації;
- Стабільне видання нашого профільного наукового журналу «Ендокринологія»;
- Традиційно притаманний нашому інституту високий рівень духовності та культури, закладений нашими попередниками.

Нагальні проблеми, над вирішенням яких нам належить активно працювати:

- **Застаріла матеріально-технічна база** інституту та обмежені можливості забезпечення сучасним науковим обладнанням (хоча варто відзначити, що Президія НАМН України всебічно підтримує нашу установу, за що ми їй щиро вдячні). На жаль, на сьогодні значна кількість нашого надзвичайно важливого загальноінститутського обладнання має суттєвий відсоток амортизації;
- **Хронічне недофінансування** інституту — це болюче питання, яке потребує глибокого та спеціального аналізу;
- **Старіння наукових кадрів** і недостатній рівень поповнення колективу інституту молодими фахівцями;
- **Необхідність проведення ремонтних та будівельних робіт** (модернізація вікон, системи опалення, окремих лабораторних приміщень, ремонт актові зали з оновленням та монтажем сучасного аудіо- та відеообладнання тощо).
- **Необхідність продовження та розширення співпраці з НСЗУ**, зокрема активна робота над збільшенням переліку пакетів медичних послуг (включаючи реорганізацію відділення фізіотерапії в сучасний центр реабілітації) з метою підвищення ефективності надання медичної допомоги військовослужбовцям та цивільному населенню.

У разі обрання мене директором інституту, зобов'язуюсь активно впроваджувати у своїй діяльності такі принципи:

- **Відкритість та доброзичливість** у спілкуванні зі співробітниками інституту, незалежно від їхніх посад та звань.
- **Прозорість** рішень дирекції.
- **Своєчасність та оперативність** у розв'язанні нагальних потреб інституту та його колективу.

У своїй діяльності я керуватимуся Конституцією України, Законами України, актами Верховної Ради України та Президента України, іншими актами законодавства, Статутом та постановами НАМН України. Безумовно, уся моя робота базуватиметься на Стратегії розвитку Державної установи «Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України» на період до 2030 року.

Таким чином, основними завданнями моєї діяльності на посаді директора будуть:

1. Забезпечення належного теоретичного та експериментального рівня проведення фундаментальних наукових досліджень із найбільш актуальних проблем сучасної ендокринології.
2. Забезпечення стабільної та безпечної роботи інституту в умовах воєнного стану.
3. Забезпечення виконання науково-дослідних робіт (НДР), спрямованих на надання спеціалізованої медичної допомоги в галузі ендокринології військовослужбовцям та цивільному населенню, які постраждали внаслідок агресії рф.
4. Збереження та розвиток кадрового потенціалу інституту.
5. залучення додаткового фінансування за рахунок участі в міжнародних наукових програмах, грантах та виконання госпдоговірних тематик.

Кандидат на посаду директора

Олена КОВЗУН

Олена Ковзун
23 червня 2026 р.